

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6:50
za en mesec „ „ 2:20

V upravnštvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Preobrat javnega mnenja v Rusiji.

Iz Moskve, 1. (13) jan.

△ Dvakrat sem letos praznoval božič: V Krakovu s katoličani, a odtod sem šel v Moskvo, kjer so imeli Rusi božič čez trinajst dni. Sporočim Vam pod Triglavom glavni vtisk tega obiska, in ta je — duševni preobrat v stari Rusiji.

Pred vojsko so misli tlele kakor žerjavica pod pepelom, a stroga cenzura je pazila, da niso prišle na dan. Le šepetajoč je smel Rusu Rusu namežikovati, da ni vse prav in da bi moglo marsikaj biti bolje. Žalostne izkušnje v sedanji vojski so pa pokazale veliko resnico, katere prej nihče ni smel povedati —: Da je carstvo brez ljudstva le senca, da je birokracija brez zdrave ljudske sile le mrtev stroj, in da vsa velika bodočnost Rusije ni v zastarelih mrtvih oblikah, ampak v svežem razvoju celega ljudstva.

Ko predró te misli, je seveda konec absolutizma, katerega so doslej smatrali kot edino mogočo vladno obliko v ruskem carstvu. Z velikim presenečenjem smo čitali tukaj v matuški Moskvi novoletni članek, katerega je objavilo „Novoje Vremja“, list, kateri je poloficiozen in je zagovarjal doslej vedno rusko „starino“ proti novotarskim mislim. Tu nekaj odstavkov iz tega prostodušnega članka!

„Sreča, katero si želimo ob novem letu, nam mora priti v novem redu, v novih ljudeh, v novih talentih . . . Bolj nego kdaj prej, je sedaj potrebno, da se ne vlada le s krmilom, ampak z razumom, in manj, nego kdaj prej, so zdaj koristne stare oblike; nujno potrebno je krmiljem ruske ladje, da se privadijo novih, popolnejših oblik življenja. Brezstrasten mir vladajočih in zaupanje v svobodno odgovornost podanikov — to je podlaga nove sreče, katere želimo od novega leta.“

LISTEK.

Testament.

(Konec.)

Ivan se je zelo prestrašil. Ko pa se je povrnil v sobo, presenetila ga je slabost prijateljeva in mu je dejal:

„Kaj misliš, bratec Petrovič, ali bi ne bilo časa, da narediš oporoko?“

Mrko je pogledal bolnik svojega prijatelja:

„Ali je z menoj že tako pri koncu?“

Potem pa se je malo nasmejal in rekel s slabotnim glasom:

„Ne, bratec, moje sanje se še niso uresničile!“

Nekaj časa je bilo tiho, nato pa reče Ivan:

„No, potem bi bilo pač že vse storjeno.“

„Morebiti imaš prav!“ je menil bolnik in zatislil oči.

Po kratkem presledku pa je vprašal:

„Ali si še tu, Ivan?“

„Da, da.“

„Oglej si moje stanovanje, posteljo, omaro . . .“

„Ni potreba, poznam vse!“ mu je prestrigel mizar besedo.

Ruski list popisuje na to tehnični napredek novega časa, kateri je povzročil velike izpremembe v načinu življenja, ter na daljuje: „Od tod izvira, da nam ni več fizično mogoče, živeti tako, kakor smo živeli včeraj. Stare breze in pravljice naših babic za nas več nimajo pomena . . . Tudi niso več mogoči vseobsežni univerzalni ženiji, ki bi vse vedeli in mogli sami skrbeti za ves javni blagor. Preveč mnogostranska je postala človeška delavnost, preveč pestro je to blago. Ni drugega sredstva, da izvršujemo svojo nalogo, kakor da se oklenemo čisto nasprotnega delovanja; doslej smo zaupali samo v previdnost in skrbnost „očetov vladajočih in blagih“; a odslej moramo zaupati človeku, ki najbolje sam ve, kaj mu je koristno in kaj škodljivo, in ve dajati tudi odgovor za vse, kar ukrene v korist ali v škodo sohržavljanov. Treba je dati svobodo vsakomu, da deluje po meri svojih talentov, svoje vzgoje in svojih potreb. Vse, kar ni prepovedano, mora biti prosto in se sme častno priznavati za dovoljeno; kajti nesmiselno je prositi dovoljenja za to, kar je dovoljeno. Slednjič je pa potrebno, da se otresemo bojazni pred katerimikoli besedami. Beseda ni dejanje, in brez dejanja ostane prazen zvok . . .“

„Nevaren je človek, kateri ne pozna strahu božjega, ker tak človek, če postane svoboden, je tiran, uničitelj svojih sohržavljanov. A strah božji se ne vzgaja s policijskimi sredstvi. To je stvar vesti, katera zahteva, kakor vsaka koristna stvar, široke svobode. Dati moramo carju, kar je carjevega, in Bogu, kar je božjega . . .“

„Naj zavlada svobodno zaupanje do odraslega državljana in naj mirno same sebe vladajo osebe, ki so odgovorne za usodo naroda! Luči, pravice, javnosti, odkritega, poštenega sodelovanja pri vladanju države — tega si želimo ob novem letu.“

Seveda se privrženci starega sistema prijemljejo za glavo in tarnajo, kam pride sveta Rusija, če se bo tako delalo. In ne-

kdaj vsemogočni prokuror Pobjedonoscev mora zreti na take članke, kakor na razvaline vsega velikega poslopja, katero je zidal celo svoje življenje. Doslej je veljalo načelo, da je edina na Ruskem opravičena vera carska grška ortodoksija in da je edina oblast, ki sme misliti in vladati, le carska birokracija s policijo. In zdaj prihajajo v odločilnih ruskih listih naenkrat na dan članki, ki žare same zapadne svobodoljubnosti! Seveda ti entuziasti svobode pretiravajo. Od parlamentarizma pričakujejo neskončnih dobrot in upajo, da bo ruski duh, ako se osvobodi, mislil in sklepal edino le to, kar je dobro in koristno. Pogled na zapad jih lahko pouči, da sama svoboda še ni zdravilo za vse bolezni, ampak da potrebujejo narodi dolge šole za vzgojo prave svobode.

Seveda tudi v Rusiji ne bo še tako hitro vzšlo solnce svobode, kajti reakcija je tudi močna in zavira carja, kateri ima jako dobro voljo, a ne ve, kaj bi naredil. Vse javno mnenje ga sili k velikim reformam, a njegovi svetovavci ga plašijo, da je nevarno dati iz rok absolutistično vsemogočnost, kajti enkrat oddana se ne da nikoli več pridobiti.

Doslej je bil vsakdo nihilist ali revolucionar, kateri je dvomil nad edino zveličavnostjo ruskega birokratskega zistema. A zdaj vse premišljuje, vse se razgovarja, in ravno v tem svobodnejšem izražanju misli je velik vzgojen moment, kateri pripravlja širje sloje ruskega naroda, da postanejo sčasoma zreli za ustavno življenje.

Tako si zdaj vošimo novo leto na Ruskem. Padec Port Arturja nam je zagrenil božično veselje. Vedeli smo, da bo padel, a ravno za praznike — to je prehudo! Zato si pa sladimo življenje z nadami v slovensko bodočnost in s sanjami o veliki, zlati svobodi . . . Politični koledniki hodijo po Rusiji s svetlo zvezdo in pevajo pesem o mladi sreči in o svetlem solncu, ki vzhaja na obzorju. Iz države „Vzhajajočega solnca“ pa grome topovi na sinove ruskega na-

roda . . . Nada in strah vladata hkrati in vsi si žele, da bi novo leto bilo srečnejše od prošlega, krvavega, temnega.

Tudi Vam tam pod Triglavom, sicer zakasnelo, a po našem koledarju čisto pravilno, želimo „novago sčastja na novy god! Vpered bez straha v novuju eru, v novoge, prekrasnoje, nevosporimoje i nefrazistojse sčastje!“

Rusko-japonska vojska.

Pred bitko.

Pariz, 18. januarja. „Echo de Paris“ javlja iz Peterburga: Ruska ofenziva se kmalu prične. Kuropatkin hoče izrabiti premoč svojega topništva in konjice.

Ruska kavalerija za hrbtom Japoncem.

Gädke piše: Že ob prvi Kuropatkinovi ofenzivi dospeli so oddelki ruske kavalerije na japonske dovozne ceste in povzročile so v glavnem stanu Ojame velik strah. Že nekoliko časa sem bilo je opaziti celo iz japonskih poročil, da izkušajo kazaki obkoliti obe krili japonske vojske vzlic hudemu mrazu in vzlic vsem težkočam glede dovažanja hrane. Po zadnjih poročilih ni nikakega dvoma, da se jim je to posrečilo v veliki meri Ruski oddelki kavalerije so se pokazali na južnem bregu gornjega Tajceho, kjer hočejo pretrgati japonsko zvezo s Korejo, in pa zlasti za levim krilom sovražnika, na železnici Ljaojan-Port Artur in Tašičao-Inkav, kjer so mnogo razdejali. Celo do Inkava so prišli, kjer so uničili mnogo japonskih zalog. A to so le vbodci z iglo.

Ce so ti napadi kazakov v zvezi z ofenzivnim pomikanjem ruskim, imelo bo to delovanje kazakov večji vpliv na razvijanje se dogodke. Ker bo 4. ruski kor še-le sredi marca na bojišču, utegnil bi Kuropatkin pričeti z ofenzivo še-le mesca aprila. Ako bo čakal Kuropatkin z ofenzivo do aprila, vrgli bodo Japonci te oddelke kazakov proti severju. Ako se pa to ne zgodi, je to znamenje, da se je Kuropatkinova ofenziva pričela.

Vjeti Rusi na Japonsko.

Reuterjev urad poroča, da so priprave za dohod 35.000 ruskih ujetnikov iz Port Arturja in drugih krajev že gotove. 5000 ujetnikov bodo spravili v Tenakaja in 20.000

„Mojo obleko, praznični kežuh in gosli . . .“

„Nikar se ne trudi, saj poznam vse!“

„Tudi majoliko in steklenico za vodo?“

„Vse, bratec, vse!“

Zopet molk; po močnem kašlju pravi zopet Serpej:

„Ali bi bilo vse to vredno dobre krste in dostojnega pogreba?“

„Med brati!“

„Teda je od danes vse to tvoje v slučaju, da umrjem; vse — razun pločevinaste škatljice pod blazino, vse ti dam; zato pa mi preskrbi krsto in pogreb.“

„Z najboljšo vestjo, bratec,“ pravi Ivan ginjeno.

„Sedaj pa pokliči iz prodajalne za priči Lazareva in krojača Pompeja.“

Ivan je pripeljal priči, trgovec je vse napisal, potem pa je izročil Sergej lastno-ročno podpisano oporoko svojemu staremu prijatelju, se obrnil izmučen k steni in zaspal.

A spanje je bilo nemirno; prevračal se je semintje, silno težko dihal, tresla ga je mrzlica, tako da je bil Ivan vedno bolj v skrbeh in z neodoljivim hrepenenjem pričakoval dneva. Končno ni imel več miru; sklonil se je čez Sergeja in dejal:

„Ali naj grem po zdravnika? Tako nemirno spiš.“

„Saj niti ne spim!“ se je smejal bolnik,

„mislim samo na svoj dobitek, na sorodnike, na svoje sanje.“

„Aha, ta fantazira,“ mislil si je Ivan in glasno dejal: „Ej, za svoje sorodnike se nikar ne brigaj, bratec, saj se tudi oni niso celo življenje zmenili zate!“

„Imaš že prav, ampak jaz bi jih vendar rad imel tu, saj veš, loterijska srečka, oporoka.“

„Jeli prišla srečka?“

Mesto odgovora ga je pogledal bolnik s svojim svetlim pogledom.

„Skliči še danes vse: mojo sestro, Katarino Poniševo, Dimitrija, Petra in Gogola Čenkina . . .“

„Poznam vse tvoje sorodnike, toda — kaj hočejo ti tukaj?“

„V navzočnosti vseh hočem narediti testament, in pripeljejo naj tudi takoj sabo notarja.“

„Ali je popolnoma jasno v tvoji glavi, bratec Petrovič?“

„Ej, kako moreš to vprašati; srečka ima št. 376; ali ti to zadostuje?“

Ivan je široko odprl usta. Ali je prišla njegova srečka? Bi mu li Sergej to zakri-

val? Ali bi potem dobil nov kežuh, poln voz desk in sod „vodke“? Vse je plesalo pred njegovimi očmi.

„Le grem,“ je dejal, „in za ta čas pošlji po mojo ženo!“

„Ne!“ se je branil bolnik, „pusti me samega, hočem spati.“

* * *

Takoj so se zbrali pri njem vsi sorodniki in pripeljali s seboj notarja; vsi so kazali ginljivo skrb za bolnika in vsak je kaj prinesel svojemu „ljubemu bratcu“: vina, blinija, sakuskija, sujatkija in drugih delicat. Katarina je prinesla celo pirog, eno najljubših finih pastet, in bolnik se je zadovoljno in hvaležno smejal pazljivim obiskovalcem, ki so prvič prišli v njegovo ubožno podstrešno sobico.

Ti pa so se še bolj čudili posebnosti, ki je stradal celo svoje življenje in sedaj hoče napraviti pred notarjem testament v njihovo korist.

Ivan je stal zunaj in poslušal pri slabo zaprtih vratih; saj se ni moglo vedeti, če bolnika zopet ne napade kašelj in bi ga ta ne klical!

Sergej je narekoval počasi, polglasno in pretrgano vsled težkega dihanja:

„Zapuščam svoji sestri Katarini in svo-

pa v Hamaturo pri Ozahi. Ostale bodo poslali v različna mesta v oddelkih od 3500 do 4000 mož. Ruski poročnik Mireskij, ki se sedaj nahaja v Necujani, bo ostal v ujetništvu najbrže celo življenje, ker je že večkrat poizkušal uiti. — „Lokalanzeiger“ poroča iz Tokia: Stesljeva soproga je prišla s 4 častniškimi srotami, deklicami v starosti od 6—13 let, v Nagasaki. Ujeti Rusi prihajajo z ladjami in železnico. Zbrana množica je pozdravila ujetnike z banzaj-klici. Japonske dame so prinesle ujetnikom vsakovrstna darila.

Razgovor z generalom Stesljem.

„Daily Express“ prinaša razgovor z generalom Stesljem. Pred odhodom z ladje je imel ganljiv govor na vojake. Potem piše dopisnik: Steselj je popolnoma odložil skrb za Port Artur. Največjo svojo pozornost obrača sedaj šestim srotam, ki ga spremljajo. Steselj je dejal: Po zimi, ki sem jo preživel na poluotoku Kvantun, se mi zdi Japonska kakor poletni vrt. Globoko sem ganjen vsled japonske skrbnosti. Predno ne bom osebno poročal carju, nimam svojim besedam ničesar pristaviti. Armada me pred sklepom miru ne bo videla; kajti vsi častniki, ki so dali častno besedo, so se zavezali, da ne bodo ničesar storili proti Japoniki. Vsakemu častniku je bilo na prosto voljo dano, dati častno besedo ali ne. Ker je imel pri tem vsak svoje vzroke, nisem hotel skupne akcije. Največ častnikov ostane pri svojih četah. Pomorski častniki so bili pri svojem sklepu v skrbah zaradi obsodbe svojega sodišča. Vsak mesec, ki so ga preživeli v Port Arturu, se jim bo pri vpokojitvi štel kakor celo leto. To je bil tudi eden najnebeštevnejših vzrokov dolge bramb; glavni vzrok je bila seveda zvestoba do carja in upanje na pomoč. Do oktobra smo res upali na baltiško brodogradnjo. Potem nam je bilo pa jasno, da nimamo ničesar več pričakovati. Bil je le slučaj, da se je predaja izvršila na novega leta dan. Bila je pač neizogibna, ko so Japonci vzeli „203 m. grič“ in kmalu nato Erlunšan. Vojni svet je soglasno sklenil predajo. Ni res, da sem zastopal drugačno mnenje. Japonci so bili izjemno uljudni zmagalci in Nogi najbolj vi-težki med njimi. Dejal sem mu: „General, na mojem mestu bi morali Vi po japonskem običaju izvršiti sameumori.“ Nato se je Nogi prisrčno nasmejal.

General Steselj je molčal o Kuropatkinu in o needinosti med generali in admirali v Port Arturu, bil je pa zelo radoveden slišati novice iz Rusije. Med pogajanji o predaji so pričele čete postajati divje. Plenile so shrambe za opojne pijače. Zelo opijanjeni so povzročali največje izgrede. Slednjič so bili častniki v nevarnosti za lastno življenje. Ako bi Japonci vohali iz previdnosti ne bili odložili za nekaj dni, bi bilo klanje neizogibno. Častniki so spametovali moštvo šele, ko so jim vzeli jedi. Poprej se ni imel nihče pritoževati nad pomanjkanjem hrane. Častniki so opetevano izjavljali, da je še dovolj streliva, vendar pa manjka za gotove kalibre krogelj že od septembra. Mlajši častniki so ogorčeni in razjarjeni nad vlado in nad lahkomišljenostjo, s katero se je pričela vojska. Neki podčastnik je odkrito dejal vpricho Steslja:

„Vsi možje, ki se bodo vrnili v Rusijo, so v duhu že prekucani.“ Steselj je nato le odgovoril: „Pustite ljudi govoriti, pridobili so si pravico misliti kakor hočejo,

kajti neštetokrat so stavili za domovino življenje v nevarnost.“

Steselj je odklonil odgovor glede needinosti med njim in generaloma Fockem in Smirnovom. Njegovi častniki so govorili bolj prostodušno. Popolnoma odkrito so imenovali Aleksejeva — strahopetca. Isto so dejali o admiralu Uhtomskemu, ki je z ostan-kom brodogradnje zopet bežal nazaj v Port Artur, namestu da bi napravil Japoncem, ko-likor mogoče, veliko škodo.

Za baltiško brodogradnjo.

Iz Perima se poroča 18. t. m.: Danes okrog 6. ure zjutraj sta pluli tu mimo dve veliki ruski vojni ladji, dve torpedovki in dve ladji prestovoljnega brodogradnje v smeri proti Džibuti.

Zajet parnik.

Iz Tokia se poroča 18. t. m.: Japonci so zajeli včeraj v čušinski ožini angleški parnik „Bawtre“. Parnik je nosil živila in gradivo za zgradbo ladij ter je bil namenjen v Vladivostok. Prepeljali so ga v Saseho. Pomorsko razsodišče še ni izreklo razsodbe.

Sibirska železnica.

Gädke pravi, da sibirski železnica več prevaža, nego mislijo evropski vojaški pisatelji. Vse grozote ob potovanju v zimskem času čez bajkalsko jezero so izmišljene. Tudi podpora, katero je dobila ruska vojska v Mandžuriji na živini in žitu, bila je velika, mnogo večja nego si je mislil Gädke. Ruski intendaturi ni bilo treba rabiti več nego 20 železničnih voz na dan, ki so dovažali iz Rusije hrano, ker zraven vsega tega je prihajala ista še od juga.

Tretje rusko brodogradnjo.

Peterburg, 17. jan. Del tretjega ruskega brodogradnje odplove 28. t. m. Pove-ljeval mu bo Nebogatov.

Bajkalska železnica.

Irkutsk, 18. jan. V soboto se je začela redna vožnja okoli Bajkalskega jezera.

Sovraštvo ruskih revolucio-narjev.

Kako daleč so zašli ruski revolucio-narji v sovraštvo do domovine, se vidi iz sledečega dogodka: Japonski vojni minister je dobil od Rusa, živečega v Švici, zaboj knjig, s prošnjo, naj jih razdeli med ruske jetnike. Ta pa je dal knjige pregledati japonskim častnikom, in ti so našli, da so bile te knjige polne napadov na rusko vlado z revolucionarno tendenco. Japonski minister je poslal knjige nazaj z opazko, da so se Japonci z Rusi odkrito borili in od trenutka, ko so ti vjeti, spoštujejo v njih lojalne podložnike ruskega carja, in jim torej ne morejo dati knjig, ki so naperjene proti ruski vladi.

Kaj pravijo o predaji Port Ar-turja Japonci in Angleži?

Iz Tokia poročajo 17. t. m.: Natančna preiskava stanja Port Arturja je do-gnala, da so skoraj vsi vzeti topovi porabni za japonsko topništvo ter da niso bili vsi forti napadeni od Japoncev, torej je nekaj popolnoma nepoškodovanih, kar kaže, da so Rusi natančno držali kapitulacijske pogoje. Japonci so dobili tudi nekaj še porabnih lo-komotiv.

Iz Londona poročajo: Vsi angleški dopisniki v Port Arturu trdijo, da sedaj popolnoma drugače sodijo o predaji trd-njave, ko prej, odkar so videli položaj trd-njave in se občevali z ruskimi častniki. Vsi

so presenečeni nad velikim številom mož, ki lahko še marširajo, ki niso ne shujšani ne utrujeni ter so lahko marširali nad dvaj-set kilometrov. Tudi se je pokazalo, da je še dovolj živeža za nekaj mesecev in morda, ne glede na najtežje topove, tudi za nekaj časa streliva. Pod temi okolnostmi je zelo čudno, da je iz Port Arturja odšlo 30.000 mož, ko je bilo poprej vedno govorjeno o peščici moštva, včevši celo lahko ranjene in skorbutne.

Rusija in Kitajska.

„Morningpost“ poroča iz Sangaja dne 17. t. m.: Kitajska vlada se pritožuje, ker so Rusi zasedli kitajsko ozemlje Ili. Tudi so prišli Rusi v Kašgar. Posadka v Kaš-garu je prosila zunanji urad, naj prične pe-gajanja, da se Rusi umaknejo.

Pri napadu na „Sebastopol“

dne 14. decembra je padlo, kakor naznanja japonska pomorska uprava, 17 japonskih častnikov in mornarjev.

Admiral Dubasov.

Poročali smo, da se je izrazil admiral Dubasov napram pariškemu dopisniku ruskega brzojavnega urada, naj se za sedaj sklene mir. Sedaj izjavlja admiral Dubasov, kakor se poroča iz Peterburga, da je imel njegov razgovor z dopisnikom popolnoma privaten značaj ter bi se njegova izvajanja ne bila smela priobčiti. Povdarjal je, da mora Rusija imeti močno brodogradnjo, iz česar je dopisnik sklepal, da bo Rusija začela z Japonsko novo vojsko, ker more tako bro-dogradnjo bobiti le v miru. Admiral je slednjič izjavil najodločnejše, da je mir po njegovem mnenju mogoč le po ruski zmagi ter da je bil del njegovega razgovora napačno ob-javljen.

Notranjepolitični položaj.

Včeraj je bilo razdeljeno tiskano poro-čilo dr. Derschatte, ki je bil izvoljen za po-ročevalca proračunskega odseka o podporah po uimah oškodovanim. Poročilo priporoča, naj zbornica devoli vladi 15.500.000 kron za podpore. Tudi o predlogu manjšine, naj se vladi dovoli vseh zahtevanih 69 milijonov kron, bo odločevala zbornica. Komisija gosposke zbornice bo te dni pričela posve-tovanja o izpremembi poslovnika. Izvrše-valni odbor čeških agrarcev bo imel v ne-deljo posvetovanje. Poroča se, da žele, naj bi bilo omogočeno delovanje v državnem zboru. Ministrski predsednik baron Gautsch je povabil nemški odbor četvorice v soboto na posvetovanje. O razgovoru z Gautschem bo odbor najbrže poročal nemškemu izvrše-valnemu odboru v ponedeljek. Klubi nem-ških strank se bodo zbrali najbrže šele v torek.

Volitve na Ogrskem.

Graf Apponyi je imel 17. t. m. v Jasz-berenyju shod. Po shodu je bil banket, na katerem sta govorila Apponyi in Košut — Apponyi je napil kralju in obžaloval, da je preprečila vlada pri kralju zaslišanje poli-tikov in tako zgradila med kraljem in na-rodem zid. Košut je govoril za personalno zvezo. Rekel je, da se morajo osvoboditi oni zatirani avstrijski narodi, ki imajo pravo do lastnih držav. S to federativno na-rodnostno zvezo naj bi Ogrska sklenila osebno zvezo. V marostordderskem okraju so se v več krajih stekli opozicionalci in liberalci. Streljali so tudi s puškami.

Škandal francoskega posla-nika v Carigradu.

„Berliner Tageblatt“ poroča: Franco-skemu poslaniku Constansu očitajo nelepe kupčije. Predlagal je turški vladi, da bo pre-prečil nabavo topov v francoskih tovarnah za Bolgarijo, ako mu Turčija izroči nabavo raznih potrebščin in mu poveri nalogo, da ji preskrbi posojilo.

Stavke v Peterburgu.

Ravnatelj Putilovih tovarn je izjavil, da ne bo zaradi stavke odpustil delavcev in jih tudi ne v denarju kaznoval. Dovolil je tudi preiskavo o zadevi odpuščenih delav-cev. Stavkati so pričeli tudi delavci v to-varnah francosko-ruske družbe. Stavili so iste zahteve, kakor delavci v Putilovih to-varnah. Tudi delavci nevskih ladjedelnic in v Stieglitzevi tovarni stavkajo.

Nemški državni zbor.

V včerajšnji seji nemškega drž. zbora je predložil veliki generalni štab spomenico o vstaji v ružno zahodni Afriki. Dosedaj je padlo v boju s Hereri 39 častnikov in 286 mož, za vročinsko bolezen je umrlo 15 čast-nikov in 247 mož. Na bojišču je približno 10.400 mož. Bolnih in ranjenih je 1700 vo-jakov. Na bojišče je odpotovalo, ozir. bo še odpotovalo 2730 mož.

Razpuščen kongregacijski zavodi na Francoskem.

Vladni list priobčuje odlok kateri za-ukazuje zatvoritev 466 kongregacijskih za-vodov z ozirom na določila zakona z dne 16. julija 1904. To je zadnji junaški čin Combovih nasilnostij.

Combou padec.

Combes je včeraj naznanil predsedniku Leubetu, da od-stopi s svojim ministrstvom. V pismu navaja Combes, da obžaluje, ker ni mogel popolnoma izvesti svojega načrta o izpremembah, katere je odobrila zbor-nična večina. Tekom 18 mesecev se je po-srečilo razdrobiti večino. Combes bi nade-ljeval boj, ako bi ne bil vsak trenutek v nevarnosti, da ostane s kakim predlogom v manjšini. Combes upa, da bode zveza le-vice nadaljevala boj duševne osvoboditve, socialnega napredka in zblžanja narodov. Loubet je sprejel ostavko Combou.

Dogodki na Ruskem.

Napad na Trepova je izvršil učenec tr-govske šole Poltografski. Njegov brat dijak je izgnan iz Moskve. Trdijo, da so bile kroglice zastrupljene. V Nižem Novgorodu je bila 16. t. m. veselica, na kateri so tudi peli prekucijske pesmi. Policija je nato vdrla v prostor in z golimi sabljami razgnala ude-ležence. Več oseb je bilo ranjenih. V Kievu so razpustili shod kriminalistov, ker so pre-koračili dovoljen jim delokrog.

Pravosodni minister Muravjev je imel razgovor s poročevalcem „Matina“. Izjavil je, da je napačno mnenje evropskega časopi-sja, da ne soglaša z izpremembami. A iz-premembe se morajo izvršiti stopnjevale. Delo se je pričelo in se bo tudi nadalje-valo. Po natančnem proučevanju odloka o izpremembah bo sklicano posvetovanje o po-trebnih izpremembah, h kateremu bodo po-vabljeni zastopniki zemstev in mest. Preos-nove bodo dolgotrajne, a uspešne. Minister za notranje zadeve je izdal okrožnico na one guvernerje, v katerih okrožju so bila posvetovanja o izpremembi zakonodaje za kmete. Minister poziva guvernerje, naj na-daljujejo z vso energijo posvetovanja, katere naj bodo popolnoma svobodna, da se bo spoznalo pravo mnenje mož, katerim so znane težnje kmečkega stanu. Seratovskemu zem-stvu so vročili adresu z 10.000 podpisov, v kateri izjavljajo, da soglašajo s sklepi za-stopnikov zemstev v Peterburgu. Peterburški občinski svetniki so se pritožili proti mestnemu stotniku Fullonu, ker je pozval hišnike na pomoč policiji pri cestnih nemi-rih 11. decembra. S tožbo se bo pečal se-nat 28. januarja. Iz Moskve poročajo, da je bil v Kremenčugu napaden 18. t. mes. poli-cijski mojster. Nekdo mu je vrgel stekle-nico z razjedljivo tekočino v obraz in ga težko ranil. „Naprod“ poroča iz Lodza, da so priredili socialni demokratje velike po-ulične demonstracije. Vojaštvo je streljalo in je bilo veliko oseb ubitih in ranjenih.

Stavka ob Ruhri.

Essen, 18. januarja. Danes je stav-kalo zjutraj 175.523 mož v 203 rudnikih. — Jutri se bo morebiti odločilo o rudarski stavki. Komisija višjega rudarskega urada v Dortmundu je sklenila, da se vrši danes skupno posvetovanje z rudarskim društvom v Essenu, kateremu bodo prisostvovali tudi zastopniki vlade. Vršila se bo tudi jutri seja zastopnikov podjetnikov, delavcev in vlade. Podjetniki upajo, da se doseže sporazum-ljenje pri tej seji.

Frankobrod, 18. januarja. De-želni svetnik je izjavil, da ne nastanejo ne-miri, dokler ne nastopi vojaštvo, ki bi raz-burilo stavkujoče delavstvo. Sploh pa je vojaštvo v dveh urah lahko povsod, kjer bi je potrebovali. Danes je pričelo na novo stavkati 60.000 rudarjev v 63 rudnikih. Skupno dajanje stavka 200.000 mož.

Koblenc, 18. januarja. „Kobl. Ztg.“ poroča, da smatrajo upravne oblasti polo-žaj za resen. Ker pa niso kršili miru in reda, ne bodo politične oblasti poklicale na pomoč vojaštva.

Ruski židovski naseljenci zavrnjeni.

New York, 18. jan. Od 1. jan. t. l. je bilo 1100 naseljencev, večinoma ruskih židov, zavrnjenih. To je 8% vseh prišlecev, dočim se jih je prej zavrnilo le poldrugi odstotek.

Štajerske novice.

Š. Linhart gre. Štajerski deželni šolski nadzornik Viljem Linhart je pred tremi meseci vložil prošnjo za umirov-ljenje. Tako bo zapustil službo, za katero se nima zahvaliti svojemu znanju, ampak le politiki. Slovencem je bil vedno sovražen, kot šolnik je bil starokopiten. Na Linhar-tovo mesto stopi ravnatelj učiteljskega v Gradcu g. Karol Jaucker.

Š. Makole. Takšne zime, kakršna je letos pri nas stari ljudje ne pomnijo. Že od novega leta sem brije z malimi prenehljaji ojster „zimšček“ in grize ko stekli pes v nos in v ušesa tako silno, da so že mnoga ušesa ozebla. Vseled te strahovite zime tr-pimo škodo. Ljudje le malo gredo izza peč-kov. Šolski otroci pa še celo ne. — Obisk šole je zelo slab. Pa kdo bi še šel na cesto, če je ponoči 12° R, v jutro do 11 ure kar 18° R in popoldne 10° R mrza. Vreme je čisto. Pri vsem tem pa ne sedimo križem

jima bratoma Dimitriju in Aleksandru vsa-kemu deset tisoč rubljev . . .“

Njegovi sorodniki bi padli kmalu v ne-zavest.“

„Svojima stričnikoma Petru in Gogolu Čenkinu vsakemu pet tisoč rubljev . . .“

Stričniki so se stresnili — —

„In ostalih 400 rubljev za svoj mav-zolej.“

„In moje deske?“ je mrmral Ivan pre-senečen.

„Ker mi bode preskrbel moj prijatelj Ivan Pinov, mizar tu doli na dvorišču, kr-sto in pogreb, zakar sem mu dal vse svoje blago, preostaja mi še ena prošnja do svo-jih ljubih sorodnikov, namreč, da poravnajo notarske stroške. In tako je vse gotovo, prosim, gospod notar, pako.“

Ko je bolnik podpisal s tresočo roko svoje ime, objemali so ga sorodniki; vsak je hotel prvi podati roko plemenitemu možu in nekoliko se jim je vzbujala tudi vest. Le modra Katarina je vprašala malo never-jetno:

„Kje pa vendar tiči ves ta denar, Ser-gej, moje bratsko srce?“

Tu se je usedel bolnik z veliko težavo, privlekel izpod blazine pločevinasto škat-ljico, tako da so zaropotali inozemski novci, a padel je izmučen na blazino in zaspal.

Sergej Petrovič je živel še celih sedem dni in zaradi skrbnosti, ki se je hipoma vzbudila v njegovih sorodnikih, živel celo dobro. Izvrsno je užival slaščice in fina vina, četudi mu je bil prepovedal zdravnik, in čutil se je na mehki blazini Katarine boljše, nego kdaj v življenju. Ko ga je ne-koč vprašal Ivan in ga pogledal žalestno in predbacivajoče: „Na moje deske pač nisi več mislil, bratec?“ tedaj se je smejal skoro hudobno: „Le čakaj, Ivan, pločevinasta škat-ljica ti bo dokazala; zate sem najbolj skrbell!“

Ej, tudi zanj je še nekaj spravljenega in zadovolji se je.

V viharini pomladni noči je zaspal Ser-gej Petrovič. Ivan je naredil močno krsto in sorodniki so jo okrasili z vencii. Potem pa so dejali Ivanu, ki je pokazal izkaz, naj vzame vse blago, le pločevinasto škatljico so odprli pred notarjem.

Notri ni bilo drugega, kakor krstni list, pest inozemskih bakrenih novcev in ham-burška srečka, ki je že pred več leti izšla.

„Da, da bratec Petrovič je bil čudak,“ rekel je Ivan Pinov, smehlja se, „in imel je tudi humor. Za njegove gosli sem dobil tri rublje, no, napravim mu še križ in za-pišem nanj številko 376; morebiti ima gori več sreče in dobi dobiček.“

rok. Na Svečnico praznujemo v cerkvi spomin čast brezmadežni Devici Mariji in nastopimo prvičkrat z deklamatorji in pevci. Veselja polni že komaj pričakujemo tega veselega dne. Ljudje močno bolehalo na influenco. Nekaj jih je že tudi umrlo radi te bolezni.

š **Prestavljen** je davčni praktikant g. Maks Merčun iz Celja v Maribor.

š **Prememba posesti.** Hotel „Nadvojvoda Ivan“ v Mariboru je kupil g. Leopold Zwetti.

š **Radi uboja** je bil pred graškimi porotniki obsojen 30letni hlapec Janez Vođušek iz ptujskega okraja na tri in pol letno ječo.

š **Šolske vesti.** Za nadučitelja v Lembergu je imenovan učitelj v Novi cerkvi g. Franc Zidar. Za učitelja in šolskega voditelja na ljudski šoli v Št. Vidu nad Valdekom, okraj Slovenji Gradec, je imenovan učitelj iz Št. Vida pri Zatičini na Kranjskem g. Martin Judnič; za učitelja na šoli v Št. Vidu pri Ponikvi je imenovan suplent g. Ivan Kramer; za učiteljico pri Sv. Martinu pri Slovenjem Gradcu je imenovana prva učiteljica gospodična Marijana Vrečko.

Dnevne novice.

Prečudna zahteva prikritih liberalcev. Novoustanovljeni „Naš list“, tiskan v Kamniku in pisan v Ljubljani, v polemiki proti „Slovencu“ piše o položaju v dež. zboru kranjskem:

To pa rečemo zopet, da oni, ki je ta nesrečni položaj z a k r i v i l, kriv je izdajstva na ubogem slovenskem ljudstvu, pa bodi Peter ali Pavel! Ali nas Slovencev ne tare že dovolj drugih nesreč, da bi za kaprice v svojo osebo zaljubljenih morali žrtvovati gmoten obstanek naroda?! — Gospodom v deželni hiši je pač dobro znano, v kakšni nevarnosti se nahajamo napram tujcu. Ali ne čutijo torej več toliko zaupanja v svoje slovensko poštenje in toliko prepričanja o svoji ljubezni za narod, da bi tem dragim svetinjam na ljubo — kapitulirali drug pred drugim ter se zjedini v svrhu složnega dela za narod in s tem odvzeli nasprotniku priliko, še nadalje rogati se naši politični nesposobnosti?

„Naš list“ torej priznava, da je oni kriv izdajstva, ki je sedanjí položaj povzročil. Kdo pa je oni? Ali niso to tisti, ki so s e r e s izdajsko zvezali s sovražniki zastopnikov slovenskega ljudstva? Ti so zaljubljeni sami vase, ker služijo sovražniku zato, da se ohranijo njihove osebe na površju — Četrto leto vodi zdaj katoliško-narodna stranka boj proti tem ljudem, in zdaj zahteva „Naš list“ kar kratko, da naj ti nevstrašeni zagovorniki pravic našega ljudstva in pa izdajalci — „kapitulirajo drug pred drugim“! To bi se reklo, da se naj oni, ki so doslej brez madeža ohranili slovenski prapor, udeležiti onega izdajstva, katero so doslej pobijali. Zakaj „Naš list“ noče tistega izdajalca imenovati? — S takim ribarjenjem v kalni vodi ne bo „Naš list“ nikogar vjel. Kdor se ne upa naravnost povedati, da je slovenskonemška liberalna zveza izdajka in da jo mora vsak pošten Slovenec pobijati, ta spada sam v njeno družbo, če drugače še tako sladko piše in hoče stati v sredi, da bi od obeh strani vjel kaj kalinov.

Vojno ministrstvo za domače izdelke. „Zaveza avstrijskih trgovcev s šivalnimi stroji“ se je pritožila pri trgov. ministrstvu, da vse vojaške krojaške delavnice rabijo šivalne stroje inozemskega (ameriškega) izdelka, vključno temu da avstrijska industrija v tem nikakor ne zaostaja za tujo. — Nato je vojno ministrstvo z odlokom odd. 13, št. 2873 ex 1904. vsem vojaškim oddelkom ukazalo, da se morajo bodisi pri nabavi šivalnih strojev, pa tudi pri kupovanju vseh drugih potrebnih člin, ozirati izključno le na domačo industrijo in kupovati domače pridelke. — Kupovati tuje pridelke in predmete tuje industrije dovoljuje vojno ministrstvo le takrat, če jih v Avstriji sploh — ali pa vsaj v predpisani kvaliteti ni dobiti. Priporočamo trgovcem in obrtnikom, naj si zapomnijo to vest.

Tržaški namestnik in irendenta. Namestnik knez Hohenlohe je zopet razveljavil odredbi tržaškega policijskega ravnateljstva, ki je hotelo zaradi irendentistiške agitacije izgnati trgovca Sticottija in slikarja Maglieratto.

— **Domačine odpravljajo, tuje varujejo.** Iz Podbrda nam pišejo: Delo

pri porodu gre h koncu, vendar pa bode še trajalo zunaj predora, tje do poletja. — Umestno bi bilo, da sedaj odslove v prvi vrsti tujce in obdržev v delu do zadnjega domačine. A zdi se, da je podjetništvo popolnoma pozabilo na pogodbo z vlado, po kateri imajo prednost domači delavci. Začeli so pošiljati z dela kar po vrsti domačine, dočim ostanejo Italijani in raznovrstni drugi tujci. Pretečeno soboto so zopet izplačali več tukajšnjih domačinov, družinskih očetov, kateri so ostali zdaj sredi najhujše zime z družinami v red brez zaslužka. Imamo dosti povoda za pritožbo. Pri vseh teh velikih delih domačini nismo imeli drugega, ko lopato in kramp, a zdaj hočejo še v tem prikrajšati domačine na korist Italijanov. — Tega je že dosti! Pozivljamo tem potom podjetništvo, da krivico nemudoma popravi ter odpuščene podbrdčane, kateri niso ničesar zakrivil, nemudoma vzame zopet v delo. Ako se to ne zgodi, poskrbeli bomo, da bode marsikateremu donelo po ušesih. To je vendar škandal, da z avstrijskim denarjem pasejo tujce, dočim domačini stradajo v hudi zimi.

— **Nesreča.** V kamniški cerkvi je padla Helena Zabavnik in si zlomila nogo.

— **Iz Šmartna pri Litiji** se nam poroča: Stiri mrliče naenkrat imamo tedni. Umrli je klobučar Porenta, nagle smrti je umrl Janez Golobar, M. Božič in neka štiriletna deklica iz Zavrstnika.

— **Polk št. 16** pojde iz Zagreba za časa volitev v Budimpešto.

— **Tridneven tečaj o molži in o oskrbovanju molzne živine** priredi kmetijska družba meseca marca v Ljubljani, in sicer v družbeni gospodinjki šoli, ki je v zvezi s kmetijo Marijanišča. Pouk bo teoretičen in predvsem praktičen. Podrobnosti objavimo pozneje.

— **Pomnoženje vojaških čet ob italijanski meji.** Z Dunaja poročajo: Vojaška uprava bo premostila 10 lovskih bataljonov in sicer: Iz Ruske Rave bo premeščen 1. bataljon v Liberce, iz Kraljevega Gradca 2. bataljon v Pustersko dolino, 5 iz Bjelice v Trbiž, 7. iz Bruka ob Muri in 8. iz Trbiža v kraje ob južnem delu Soče, 17. iz Dunajskega Novega mesta v Judenburg, 20. iz Judenburga v Trst, 21. z Dunaja v Bruk ob Muri, 25. iz Velikega Mostu na Dunaj in 29. iz Zaleszczykow v Oglej. Vojaška uprava je prisiljena skrbeti za varnost ob italijanski meji, ker italijanska vojna uprava dela razne priprave zlasti v okolici Verone. Iz Rima poročajo da so razširjene govorice o avstrijskih vojaških odredbah na južnem Tirolskem, na južni korški meji in na Primorskem. „L'escercito italiano“ zahteva, naj Italija sledi zgledu Avstrije in naj pomnoži svoje čete na avstrijski meji. Iz Gorice poročajo, da bosta v Gorico premeščena 2 eskadrona 6 huzarskega polka in sicer 4 iz Bjeline in 5. iz Št. Vida.

— **Plinarno v Beljaku** kupi občina za 115 000 K.

— **Novo izobraževalno društvo.** V Kamnjah na Goriškem se je osnovalo „Katol. slovensko izobraževalno društvo“.

— **Newyorški Slovenci** so na polju narodne organizacije napravili zopet važen korak. Ustanovilo se je novo pevsko glasbeno in dramatično društvo: „Klub Ilirija“, katerega namen je v prvi vrsti povzdigniti društveno in družabno življenje tukajšnjih Slovencev. Prirejati hoče koncerte, društvene večere in drugo ter bode skrbelo zato, da se Slovenci bolje spoznavamo med seboj. Dosedaj imajo sicer že tri društva, a ta so izključno le podporni. Novo društvo si je omislilo tudi tamburice, katere je naročilo naravnost iz Zagreba.

— **Novih mlekarških zadrug na Kranjskem** so osnovali v l. 1904. šest, in sicer v Landolu, Naklem, Mošnjah, Prestranku, na Skaručini in na Vrhniku.

— **Glavna zaloga tobaka v Ribnici** se podeli potom javnega pogajanja.

— **Za dekanijo kamniško** bo konferenca sodalitatis ss. Cordis J. v četrtek, dne 26. januarja ur. t. l. v Kamniku. Pričetek ob pol 10. uri dopoldne s sv. mašo.

— **Omejitev ženskega dela po rudnikih.** Poljedelsko ministrstvo poizveduje, koliko žensk dela po rudnikih in kako delo izvršujejo. Nadalje poizveduje ministrstvo, kako bi vplivalo na industrijo in na delavstvo, če bi se prepovedalo ženskam po rudnikih nočno delo. Poizvedbe so se vršile 22. novembra 1904, in sicer o razmerah mladoletnih delavcev in deklic, ki delajo po rudnikih.

— **Policijska ura za gostilne in kavarne.** Upravno sodišče je dne 14. t. m. razsodilo, da imajo pravico, določiti policijsko ura za gostilne in kavarne politične oblasti in občine. Doslej se je sicer priznavala ta pravica tudi političnim oblastem; a vprašanje je bilo, smejo li ob-

čine izjemoma podaljšati policijsko ura, nadzorovane in prestopke kaznovati. To se doslej vršile izključno le občine, ki so pobirale tudi dotične kazni, kar jim je veliko koristilo. Pred kratkim pa je politična oblast neki občini na Češkem poslala dopis, da bo odslej vse to ona sama prevzela v oskrbo. Občina je proti temu vložila rekurz, ki ga pa je odbilo namestništvo in ministrstvo. A občina se je pritožila. Upravno sodišče je prisodilo pravico politični oblasti, ki to pravico lahko izjemoma tudi prepusti občini. — Vsled te razsodbe občine pri policijskih urah nimajo nikakega samostojnega vpliva več.

— **Led na Soči.** V ponedeljek je stala na mestu čez Sočo v Pevmo pogostoma množica ljudi, ki je gledala rado vedno nenavaden prizor, da je Soča zamrznjena ter se trgajo pod mostom veliki kosi ledu in plavajo naprej. Tudi višje gori je bila Soča na več krajih zamrznjena.

— **Umrli** je pri Sv. Luciji g. Peter Škert, trgovec in gostilničar. — V Rakovcu na Tolminskem je umrl veleposestnik g. Josip Bizjak, 51 let star. — Umrli je v Breginju gdč. Ema Stresova, ki je preteklo poletje dovršila učiteljske v Gorici. — Umrli je zidarski mojster g. Anton Škerbe v Žužemberku. — V Kočevju je umrl vpokojeni nadsodnijski svetnik g. G. Bruner.

— **Na kmetijski šoli na Grmu** pri Rudolfovem leži bolnih na influenco 15 učencev, g. pristav in njegova hčerka, torej skupno 17 oseb. To je nasledek jako hudega mraza zadnje dni. Včeraj je snežilo, zato je mraz nekoliko odnehal.

— **V ljubljanski dekaniji** bode mesečni sestanek sodal. Ssmi. C. prihodnji četrtek, dne 26. januarja.

— **Za 40letno zvesto službovanje** sta dobila častni svetinji dekla Terezija Bajželj in skladiščni delavec Jodok Trebar v Stražišču.

— **Napolnjena bolnišnica.** Goriška bolnišnica usmiljenih bratov je tako napolnjena, da morajo odklanjati bolnike, ki se naznanaajo.

— **Sneg. — Viharji.** V zadnjih 48 urah se je po tritedenskem jasnem vremenu in severo-vzhodnem vetru docela pooblačilo, temperatura je zrasla od -12°R na -5°R in včeraj v jutro je pričelo snežiti ob jugo-vzhodniku. Padlo je do zdaj blizu 14 cm snega na visoko. Notranjska in Goriška sta ga dobili precej več. Divjačina se je jela pomikati iz gozdov v nižave, tiči pa v obližje človeških stanovišč. V Ljubljani so včeraj in danes začeli delavci kidati in odvažati sneg. — Sneg je pri Inomostu dva metra visok. Na Ogrskem je sneženi vihar na cesti prenetil hlapca Mocsojya, njegovo ženo in tri otroke. Drugi dan so jih našli na cesti zmrznjene. Dne 17. t. m. je bil okoli Inomosta tak vihar, da je odkrival strehe in ruval drevesa. V Genovi je padel tako visok sneg, da je morala cestna železnica prenehati z vožnjo. 40.000 dreves je vihar polomil okoli Osoj na Korškem.

Ljubljanske novice.

Ij **Poročil** se bo gosp. Alojzij Dzimeški, adjunkt „Kranjske hranilnice“ z vdovo gospo Viktorijo Zaschel rojeno Sok. — G. Ljud. Dollenz, trgovski potnik, se bo poročil z gdč. Karolino Lenče.

Ij **Grošljeva učenost**, ali: **Kaj nastane, če se opice pretepajo.** V „Slov. Narodu“ zabavlja mladi Pavel Grošel čez „Slovenčev“ učenost in zmagujoče kliče: „Iz mrtve snovi in slepih sil sem v svojih predavanjih izpeljal vse vesoljstvo, saj nam ti faktorji zadostujejo, da se je potom njih razvilo vse, kar biva in živi okrog nas.“ To je ravno, česar Grošel n i d o k a z a l, ampak le trdil, in ravno to je „Slovenec“ pribil. Dokazano je pa, da iz mrtve snovi ne more nastati življenje, ampak da življenje pride edine samo od življenja. Rastlina ne more iz prsti, ako ni v njej semena, in to je živo. „Praploditev“ je samo hipoteza, kateri pa nasprotuje vse vesoljstvo in za katero ni najtinitienega dokaza. Če ga ima Grošel, na dan ž njim! Iz slepega slučaja se ne da razlagati čudoviti red v vesoljstvu. Zato je brezmiseln trditev, da se da „vesoljstvo izpeljati iz slepih sil“. „Pithecanthropus erectus“ je postulat onih, ki imajo predsodek, da morajo na vsak način najti zvezni član med opico in med človekom. Zato iščejo v vsaki črepinji dokaza, a niti enega še niso našli. Kar je Grošel govoril o tisti javanski lobanji in o krapinskih črepinjah, je prazno, brez dokazila in kaže le kako neznanstveno je postopanje onih, kateri hočejo svojim predsodkom prikriti dejstva, da potem ž njimi „dokazujejo“. Opozarjamo čitatelje na „Kat. Obzornik“, ki je o tem že mnogo pisal in prinaša tudi v zadnji številki stvaren članek o darvinizmu in o descendenčni teoriji. Pavel Grošel je proslavljal tisti trenutek,

ko je ena opica drugo po glavi udarila, da se ji je naredil tisti predel v možganih, v katerem tiči pamet. Če mladi Grošel take verjame v to, naj gre še on v Afriko, da tudi njega kaka opica udari po glavi; morda se mu potem zabliska, da trditve brez dokaza niso znanost!

Ij **Dar gasilnemu društvu.** V Slomškovi ulici umrli zasebnik Fr. Pirker je zapustil gasilnemu društvu 200 K. Gasilno društvo ima mnogo onemoglih članov, ki so v svojih mladih letih žrtvovali se za bližnjega, zato je želeli, da bi gasilnemu društvu med občinstvom naraščalo število podpornikov.

Ij **Brezplačna vožnja.** Včeraj se je pripeljala Marija Volkova iz Suhorja v postojnskem okraju iz Istre do Ljubljane zastoj. Ker je pa sprevodnik „pogruntal“, jo je izročil na ljubljanskem kolodvoru policijskemu stražniku. Peljala se je potem „zastonj“ k c. kr. okrajnemu sodišču, kjer se bode zagovarjala radi goljufije.

Ij **Za kruhom.** Z Westfalskega je prišlo 25 Crnogorcev, na Hrušico je odpotovalo 20 Makedoncev.

Ij **Dober prijatelj.** Policija je aretirala radi tatvine že kaznovanega delavca Martina Berlota, ki je na sumu, da je ukradel delavcu Jakobu Jerinu, ko ga je vinjenega spremljal domov uro, vredno 54 K.

Ij **Umrli** je gospa Berta Mixner, davkarjeva soproga, sestra gospe Marije Ecker.

Ij **Koncert gojencev „Glasbene Matice“** v nedeljo, dne 22. januarja 1905. ob pol 8. uri zvečer v zgornji veliki dvorani „Narodnega doma“. Spored: 1. Chopin: Rondó, op. 1. Na klavir svira gosp. Anton Trost. 2. Bériot: Scène de ballet. Na gosli svira g. Miroslav Dežela. 3. a) R. Wagner: Arija Elizabete iz opere „Tannhäuser“. b) E. Hildach: „Pomlad je tu“. Pesem. Poje gdč. Ivanka Knific. 4. L. van Beethoven: Andante in Finale iz sonate op. 2. Na klavir svira g. Niko Stritof. 5. Svendsen: Romanca. Na gosli svira g. Ivan Karlin. 6. a) Verdi: Arija iz opere „Traviata“. b) Goldmark: Studenček. Pesem. Poje gdč. Erna Povše. 7. V. Novák: Manfred. Balada, op. 2. Na klavir svira gospica Bojana Rozman. 8. Weber: Dvospev iz opere „Carostelec“. Pojeta gospici Ivanka Knific in Erna Povše. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. — Da se veliki troški prireditve vsaj deloma pokrijejo, se je določila posameznim prostorom mala vstopnina: sedeži po 40 in 20 kr., stojišča po 20 kr. Dobivajo se v trgovini gospoda J. Lozara in na večer koncerta pri blagajni.

Ij **Ura mu je ugajala.** Dne 16. t. m. je prišel neki kupec k urarju Zajcu na Starem trgu kupovat uro. Izbiral je toliko časa, da si je izbral eno, ki pa ni bila namenjena njemu. Ura je srebrna, „anker-remontvar“, na krovu je pa imela vrezane razne cvetke, na kazalniku je pa imela napis „The Dandy“. Vredna je 25 kron.

Društva.

(Občni zbor „Sokola“ v Siški) volil je dne 15. t. m. sledeče brate v odbor: starosta Zakotnik Ivan, podstarosta Bugar Franc, načelnik Kostnapfel Aleksander, tajnik Mohar Dragotin, blagajnik Humer Franjo, odborniki: Brinšek Bogomil, Železnik Franc in Kovič Pavel; pregledovalca računov: Klobučar Dragotin in Brinšek Gabrijel. Društvo ima lastno telovadnico, ki je z zapuščino pokojnega g. Škerjanca poplačana.

Razne stvari.

Najnovejše.

Ce človek slabo sliši. V pariški komični operi je pel pevec v operi „Manon“ arijo „Au jeu, au jeu“, neki poslušalec pa je razumel „au feu“ ter je pričel kričati „au feu“, misleč, da gori. Nastala je strahovita panika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Budimpešta, 19. januarja. V neki občini je bil velik pretep med liberalnimi in opozicionalnimi volivci. 28 liberalnih volivcev je ranjenih. 15 liberalnih volivcev je z noži zabodenih. Nekaterim liberalcem so Košutovci odtrgali ušesa. Volivci obeh strank so se zagrizli drug v drugega. Več oseb je hudo ogrizenih. Dve osebi imata take rane, da bosta skoro gotovo umrli.

Lvov, 19. januarja. Poljski listi pravijo, da atentat v Varšavi ni bil namenjen generalu Trepovu, ampak velikemu knezu Sergiju, na katerega je napadalec meril.

Pulj, 19. jan. Pri obč. volitvah agitirajo predstojniki arsenalskih uradov za iredentovce.

Rim, 19. jan. Steselj se izkrca v Napolju in pride za nekaj dni v Rim.

Budimpešta, 19. jan. Po noči je min. predsednika napadel neki mlad mož. Udaril je Tiszo s palico ter nato pobegnil.

Dunaj, 19. jan. Dr. Šusteršič sklicuje za ponedeljek ob 3. uri sejo „Slovanske zveze“. Istočasno bo zborovala tudi parlamentarna komisija češkega kluba.

Dunaj, 19. januarja. Tista avstrijska politika, ki je naperjena proti slovanskim državam na Balkanu, danes žanje žalostne sadove. Iz Beograda je došla brzobjavka, ki naznanja, da je novo srbsko posojilo v znesku 70 milijonov frankov že perfektno. Udeleženi so francoski in nemški denarni zavodi in otomanska banka. Avstrijski kapital je popolnoma izključen; 20 milijonov se porabi za armado, 30 milijonov za železnice, 16 milijonov za dolg itd. Potovanje srbskega finančnega ministra ne premeni nič na dejstvu, da tudi avstrijske tovarne ne bodo dobile pri tem nič dela in da dobe vse delo tovarne v Nemčiji in na Francoskem.

Belgrad, 19. jan. Kralj je sprejel predsednika skupščine, ministrskega predsednika in vojnega ministra. — Ministri so kralju naznanili sklep ministrskega sveta, da se 20 milijonov frankov novega posojila porabi v vojne namene, ostale pa za železnice. Vojni minister se te seje ni več udeležil. Kralj hoče, da se celo posojilo porabi za vojne namene. Radi tega je nastopila ministrska kriza.

Belgrad, 19. januarja. „Pravda“, glasilo ministrskega predsednika, pravi, da se iz dvornih krogov vpliva, naj bi se naročila dela v Skodovi tovarni v Plznu. List protestira proti takemu vplivanju, ki je le osebno, ne pa na korist deželi.

Peterburg, 19. jan. Vesti, da je minister za notranje zadeve Mirski podal demisijo, so neresnične.

Peterburg, 19. jan. (K. ur.) Odposlantstvo ruskega kluba, ki ima namen širiti narodno zavest, je izročilo carju adreso proti vsaki reformi. Car se je zahvalil ter dejal, da nima adrese nič pristaviti.

London, 19. jan. Baron Sujemacu se je izrazil, da je skrajno neverjetno, da bi do srede ali do konca marca prišlo ob Šahu do resnih bojev. Sedaj vlada v Mandžuriji ledena zima in klima, ki izključuje velika gibanja čet. Boji se bodo pač vedno vršili, a pred spomladjo ni pričakovati, da bi armadi pričeli z ofenzivo. V Port Arturju vse hitro spravlja v red. Japonska okupacija se vrši točno po načrtih.

Tokio, 19. jan. Japonski častniki zatrjujejo, da so redne kitajske čete spremenjale ruske oddelke, ki so šli na pohode.

London, 19. jan. Ladja, s katero je odpotoval Steselj iz Nagasaki, je bila francoska. Odšla je ponoči iz luke zato, da niso ruski častniki videli pristaniških japonskih utrd in pozicij.

Opava, 19. jan. Obč. svet je ustanovil za mestne delavce starostno zavarovanje.

Carigrad, 19. jan. Porta naznanja poslanikom, da je dobila informacije, da se bolgarski vstaši pripravljajo za veliko akcijo spomladi.

Trg. sotrudnik

specerijec, zmožen slov. in nem. jezika, želi takoj nastopiti v mestu ali na deželi.

110 3-1

Javornik, poste rest. A. B., 2.

Trgovske prostore s stelažami za trgovino z mešanim blagom vzamem takoj za več let v najem.

98 3-2

Oroslav Fugina, trgovec, Domžale.

Išče se

harmonij,

ki je še rabiliv. Kdor ga želi prodati, naj se oglasi pri upravnistvu.

107 3-2

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

? — 21

Kaj vprašujete? Kje se bode v soboto, dne 21. t. m. dobro zabavali?

Kdor se želi dobro zabavati, naj pride prihodnjo soboto

na staro strelišče

..... kjer se vrši predpustna zabava delavstva c. kr. tobačne tovarne.

Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Sodeluje vojaška godba.

Globoko užaljeni javljamo podpisani v svojem in drugih sorodnikov imenu vsem prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljeni oče, gospod

111

Jakob Rekar

danes zjutraj ob 1. uri, po dolgotrajni in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti v 79. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega pokojnika se bo v petek, 20. januarja 1905, ob 4. uri popoldne slovesno blagoslovilo in preneslo na pokopališče v Begunjah pri Lescah k zadnjemu počitku.

V Begunjah pri Lescah, dne 19. januarja 1905.

Fran Rekar, c. kr. okr. sodnik, sin. Ernestina Rekarjeva, učiteljica. Antonija Rekarjeva, posestnica, hčeri.

Brez posebnega naznanila.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Razstavljeno od 20. do 26. jan. naravni posnetki z rusko-japonskega bojišča Velezanimiv poset

Port Arturja in zložno potovanje po Koreji.

105 1-1

Mednarodna panorama na Pogačarjevem trgu dvanaš ta teden svojim velenjenim obiskovalcem naravnih posnetkov iz Port Arturja, za katerega je v tej vojni divjal ljut boj in ker se je v obeh armadah prelilo neizmerno mnogo krvi. Oči vsega sveta so brezdomno uprte v hrabrega generala Steslja, ki je toli pogumno branil Port Artur.

Odpri vsak dan od 9. ure zj. do 12. in od 2. pop. do 9. zvečer

Patent

Škrilj-Eternit

(zakonito zajamčeno oznamenilo za asbestni cementni škrilj.)

Najboljša streha sedanosti.

Varna pred ognjem in viharji, klubi vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje poprav, je lahka, lična in cena.

Vöcklabruck

Dunaj

Budimpešta

Nyerges-Uyfalu

Sprichevala prve vrste.

Zahtevajte vzorce in prospekte.

Glavno zastopstvo za južne pokrajine: Delniška družba tvornice portlant cementa VODJE v Trstu, via Geppa

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.

Stanovanje na „Zelenem hribu“

na Dolenjski cesti št. 23, obstoječe iz 5 sob se s 1. februarjem t. l. odda.

Več se izve v pisarni „G. Auerjevih dedičev“ Wolfve ulice št. 12.

Sani

in vozovi na izbiro se dobe fino izdelani in po prav nizki ceni v zalogi P. KERŠIČ, tovarna vozov Šiška, Ljubljana.

Hiša s sadnim vrtom

na Dobravi ob državni cesti, 8 km od Ljubljane, pripravna za rokodelce, kateri izdelujejo za v Ljubljano, se proda za gl. 1400. Naslov pove upr. tega lista.

Kovačnica

s potrebno kovaško opravo in prijetnim stanovanjem se da pod zelo ugodnimi pogoji spretnemu oženemu kovaču, kateri ima koncesijo za kovaški obrt takoj ali pa po dogovoru

69 6-4

v najem. Ponudbe sprejema Karol Lenče, posestnik in vin. trgovec na Laverci p. Ljublj.

Pasti

za podgane, dihurje krte, miši itd. patentirani najnovejši ameriški sistem

prodaja in razpošilja trgovina 2088 26-13

STREL v Mokronogu, Dolenjsko. Presenečeni uspeh lova se garantira. Cene jako nizke.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

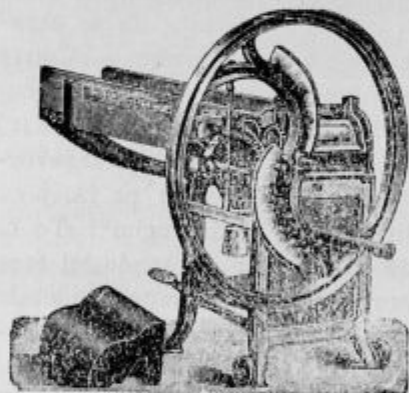
Madile Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!

Uedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbiro morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

1089 100-62

Rudolfu Weber,

urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,

nasproti kavarne „Evropa“, v hiši gospoda Hribarja.

Prodaja se na obroče. — Stare plošče se zamenjajo.

